

Lehet-e SZTK-ra jogosult a diákszüllők gyermeke?



Balatonfüred, Juhász Gyula, Tagore

Balatonfürednek, a szívbetegnek minden sóhajtsá- ról és ásitásáról, minden kö- napokban történt városra nyilvánítása alkalmából jut eszembe avult emlékek mélyből valami azonosuló asz- zociációként Juhász Gyula- nak egy régi írása, mely jel- lemzően világít rá a huszas évek társadalmi helyzetére és irodalmárainak megbe- csülésére.

Tudvalevő, hogy Ra- bindranath Tagore hindu költő 1926-ban hosszabb időt töltött Magyarországon és Balatonfüreden keresett gyó- gyulást betegségére. Ennek emlékére a füredi parkban szobrot is emeltek a költő- nek, ő pedig egy fa eltt áll és hirdeti, hogy „Ra- bindranath Tagore, a nagy hindu költő ültette ezt a fát 1926. november 6-án annak emlékére, hogy Balatonfü- reden nyerte vissza egészsé- gét.”

Ezekben az években a Sze- gedben megjelent SZÍNHÁZ ES TÁRSASÁG-nak, mely ma már éppen Juhász Gyula, Móra Ferenc és József Attila írásai miatt irodalom- történeti dokumentumként is tekinthető, volt egy ál- landó rovata „HALLO...” címen, melyben a szerkesz- tő (e sorok írója) egy kép- zeletről „Nagyságos asz- szony” érdeklődő kérdéseire, telefonpárbeszéd formá- jában mondja el a heti színhá- zi és társasági híreket, pletykákat. Juhász Gyula egy alkalommal az Oroszlán utcai Elefánt-kávéházban azzal szólított meg, hogy a héten legyen a „HAL- LO...”-rovatnak egy tes- vére, amihez a kéziratot ő fogja adni. Örömmel vettem az ajánlatot és ott nyomban meg is írta a cikket és ezek- kel a szavakkal adta át: „Ez ugyan nem színház, sem tár- saság, sem pedig irodalom, de sürölja mindegyiket — főként aktuális. Nesze, itt van. Fizetni nem kell ér- te!”

A cikk a Színház és Tár- saság 1926. november 8-iki számában jelent meg és így hangzik:

„Hogy mi a véleményem Rabindranath Tagoreről, Nagyságos asszonyom? Kö- szönöm kérdését, jó. Már tudnillik jól meg a dolga ennek a Tag úrnak Magyar- országon, amit a magyar irodalom legjobbjai nem- igen mondatnak el maguk- ról. Ez a Tag Úr egyszerűen eljött hozzánk, hogy a ma- ga világhírét egy kissé ka- matoztassa. Öszintén szölvá nem valami ízléses és stílu- sos ez a reklám, amellyel az impresszáriója dolgozik. Az

regnek minden sóhajtsá- ról és ásitásáról, minden kö- napokban történt városra nyilvánítása alkalmából jut eszembe avult emlékek mélyből valami azonosuló asz- zociációként Juhász Gyula- nak egy régi írása, mely jel- lemzően világít rá a huszas évek társadalmi helyzetére és irodalmárainak megbe- csülésére.

Ezen írásnak közreadása- val még gondolatban sin- csen szándékomban Ra- bindranath Tagore elszárat költői babérokörűjét meg- tétáznai, vagy abból akár egy levelet is letépni, csu- pán az aktualitás — Balatonfüred városra nyilvání- tása — emlékeztet vissza ar- ra, hogy miként bánt az el- múlt kor hazánk költőivel, íróival, és ugyanakkor mi- ként emelt fel és tömjénezett valakit — bár nem érdem- telenül — csak azért, mert külföldi. Juhász Gyula ez- zel a kis írással is azt bi- zonyította, hogy ha nem lett volna olyan nagy és joggal elismert költő — kiváló és bátor szatirikus és humoris- ta is lehetett volna.

Jenő István

A pénztáros

rosszul tudja!

Mint április 20-i lapun- kban megírtuk — a közleke- dés- és postaügyi miniszter rendelkezése értelmében — a nyugdíjas házastársa is kaphat kedvezményes utazá- si igazolványt (bérletet).

Kétségtelen: ez az intézke- dés is a nyugdíjasok élet- színvonal-növelését, életkörülményeinek javítását szol- gálja.

Azaz szolgálja, ha a Vo- lán pénztárosa hajlandó len- ne a rendelethez tartani ma- gát! Szerkesztőségünkhez tucatnyi panasz érkezett a napokban, hogy a Volán szegedi pénztárában kedvez- ményes bérlet helyett ez- zel a mondattal fizetik ki a kérelmezőket: „Az újságban mindenfelét írhatnak, mi

erről a rendeletről nem tu- dunk.”

Nagy kár, hogy a KPM egyik vállalata „nem tud” felettes szervének intézkedé- séről, annál inkább, mert a szabály a Volán pénztárosai- ra is vonatkozik. A törvény, rendelet nem tudása nem mentesít a felelősség alól. Ebben az esetben: a Volán pénztárában április végétől árusítani kellett volna a kedvezményes igazolványt! S nem szíveségből, hanem kötelességből!

Még szerencse, hogy a Vo- lán-pénztár csak utánané- zett a rendelkezésnek, s vé- gül megkezdte a kedvezmé- nyes bérletek árusítását! M. I.

nem csupán állt a kapuk előtt, hanem döngötte is azokat.

A helyzetet csak súlyosbították a fasiszta tá- nyérnyalók provokációi. Például a 12-re virradó éjjel telefonjelentések érkeztek hozzánk arról, hogy ejtőernyős deszantok szálltak le itt, meg ott. Természetesen, intézkedtünk, riadóztattuk a népfőlkéket — fölöslegesen. Mert sehol sem szálltak le ejtőernyősök. A fasiszta ügynökök egy- szerűen rákötöttek hírközlő vonalainkra, s így akarták riasztalmat kelteni.

Közben kiépült a város védelmi vonala. Az első 20—25, a második 8—14 és a harmadik 6—8 kilo- méterre húzódtott a külvárosból. Azért építettük ki ezt a hármas tagozódást, hogy minél tovább tarthassuk magunkat, s védhessük a kikötőt. A védelmi vonal kiépítését A. F. Hrenov mérnök- vezérőrnagy irányította. A munkálatokban sok- ezer odesszai lakos is részt vett.

Az első önkéntes zászlóalj pedig már a fron- ton verekedett. De hogyan! Augusztus 11-én az illicsevszki kerület zászlóalja a Vozyenszenszk felé tartó vasútvonalat biztosította. Egyszer csak karnyújtásnyira az ellenség állásai előtt tűnt föl az egész zászlóalj. Ugyanis a betakarítatlan bú- zalföldön egészen az ellenséges fedezékekig kús- ztak az önkéntesek, s váratlanul gránátokkal árasztották el az ellenséget, mely fejvesztetten menekült.

Ujabb és újabb önkéntes alakulatok jöttek lét- re. Most már egyre több nő fogott fegyvert, s tanulta ki annak használatát. Munkások és di- áklányok kerültek növékért az egészségügyiek- hez, vagy lettek híradó lányok, bár igen sokan mesterlövészként, géppuskaként is kiténtek.

„Egy lépést se hátra! Nem hátrálhatunk meg semmi körülmények között sem!” — hangzott a Katonai Tanács felhívása — A fasiszta barbárok lába soha nem taposhatja meg Odessza földjét! Mi, a bekerített városban eszerint cselekedtünk.

(Folytatjuk)

leően a hatályos rendelke- zések szerint az egyetemi (főiskolai) hallgató házaspár- nak gyermeke, társadalom- biztosítás terhére, nem joga- sult orvosi ellátásra, korház- ra, gyógyszerre stb. A bete- gségi biztosítási ügyviteli utasítás rendelkezései azon- ban fenti rendelkezésén túl- menően lehetővé teszi, hogy ha a szülők mindketten egyetemi (főiskolai) hallga- tók és saját személyükben jogosultak a betegségi biz- tosítás szolgáltatásokra, gyermekük családi jog- sultságának megállapítása az apa lakóhelye szerinti illeté-

kes társadalombiztosítási igazgatóság területén műkö- dő társadalombiztosítási bi- zottságtól kérheti. Az eddigi gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy a társada- lombiztosítási bizottságok az ilyen irányú kéréseket nem utasítják el.

Olvasónknak tehát azt ta- nácsoljuk, hogy gyermeke megszületése után férje ad- jon be egy kérelmet a társa- dalombiztosítási bizottság- hoz, Szeged, s kérje gyerme- kük betegségi biztosítás kere- tein belül történő jogosultsá- gának megállapítását.

Dr. V. M.

Tömött zsák a villamoson

Önkéntes rendőrök fogták el a tolvajt

Rádi István villamosveze- tő és Igaz György villamos- ellenőr, mindketten önkéntes rendőr, hajnalban arra lett figyelmes a szegedi-rókusi templom elől induló, Dorozs- mára közlekedő villamosnál,

hogy egy utas megtömött zsákkal ugrott fel a már mozgó járműre. Az önkén- tes rendőrök gyanúsának ta- lálták ezt a sietséget, főleg pedig a túlzottan megtömött zsákok. Magukat igazolva érdeklődtek az utasnál a zsák tartalma iránt. A zsák kibontásától szabadozott az utas, majd otthagyva a gya- nús szállítmányt, legurott a villamosról és elfutott.

A két önkéntes rendőr se volt rest; nyomába eredt a menekülőnek, aki szembe- szállt velük, miután megtud- ta, hogy leleplezték. A zsák- ban ugyanis 12 darab kicsa- vart nyakú tyúk, nagyobb mennyiségű kolbász és son- ka volt, s mind betörésből származott. A tettes pedig — akit az önkéntes rendőrök elfogtak és előállítottak a rendőrségre — Kolompár Ferenc 33 éves, többszörösen büntetett előéletű, Kiskun- dorozsma, Vásártér 14. szám alatti lakos. Akkor éjjel a Pozsonyi Ignác utcában és környékén tört be több hely- re.

Rádi István és Igaz György elismerő helytállás- ról tett tanúságot, s ezért dr. Kovács Lajos alezredes, a Szeged városi és járási rend- őrkapitányság vezetője hiva- talosan fogadta őket és pénztalamban, dicséretben részesítette az önkén- tes rendőröket.

Anyakönyvi hírek

I. KERÜLET

Házasság: Ruzs Szvetozár és Mári Julianna, Bába Ferenc és Gelcz Mária, Varga Ferenc és Dudás Agnes, Csóka Imre és Sérés Mária, Kalatszki Jenő és Horváth Ilona házasságot kötö- tek.

Születés: Györfi Antalnak és Cséke Annának, dr. Halász Norbertnek és Fekete Mária- nak, Tóth Olivérnek és Szvo- boda Mária-Annának, Borbála, Csere- nyi Józsefnek és Szalkai Klára- nak, Tibor Róbert, Dóka László- nak és Mészáros Sándornak, Andrea Edit, Varga Istvánnak és Papp Mária-Annának, Matievics Istvá- nának és Szabó Juditnak, Vera, Marton Ernőnek és Tóth Mária- nak, Ernő, Baranyai Károlynak és Kovács Katalinnak, Gábor Zoltán, dr. Szilágyi Károlynak és dr. Pásztor Idikónak, Attila, Elekes Antalnak és Vámos Er- zsebetnek, Zsuzsanna Mária, Bucskó Ernőnek és Fekete Er- zsebetnek, Róbert, Pipitz Imréné- nek és Vincze Juliannának, Imre, Miklós Ambrusnak és Sisa Terézának, Krisztina, György Józsefnek és Huszta Irénnek, Melinda, Papp Lajosnak és Huszka Piroskának, Csaba, Krabóth Zoltánnak és Horváth Annának, Zoltán, Paluska Vilmosnak és Kriván Margitnak, Vilmos Jó- zsef, Kiss Imrénének és Kosik Mária-Annának, dr. Lehota Gyulának és dr. Hortobágyi Annának, Annamária, Tápai Istvá- nának és Hunyi Vilmának, Ti- bor, dr. Rákos Ferencnek és dr. Szántó Mártának, Márta, Bába Istvánnak és Engli Mária-Annának, Sándor, dr. Dobozy Leventé- nek és dr. Balázs Mária-Annának, Csilla Éva, Abraham-Türes Imrénének és Hegedüs-Bite Irénnek, Erika, Vaskó Józsefnek és Tóth Ilonának, Gábor, Katona Béla- nak és Zatykó Margitnak, Béla, Belovai Balásznak és Tóth Veronikának, Veronika, Matisz Józsefnek és Újvári Margitnak, Erika, Szántó Istvánnak és Szampel Erzsébetnek, Katalin, Kozma Istvánnak és Baló Ka- talinnak, László István, Tóth Jo- zsefnek és Angyal Erzsébetnek, Zoltán Tamás, Bárdos András- nak és Kószó Mária-Annának, László, Venczel Jánosnak és Szűcs Arankának, János Mihály, Szil- kora Jánosnak és Kószó Tere- zának, Júlia nevű gyermekük született.

Házasság: Szilágyi Márton, Muske Lajosné, Mádai Anna, Suki Béláné, Gajdóczy Mária, Stark Károly, Szabó Imre, Koppi Má- tyás, Szabó Ferencné, Osznovics Anna, Korek Simonné, Herczeg Eteleka, Újvárosy Miklósné, Zeng- get Iona, Péter Jánosné, Toth Erzsébet, Temesvári Antalné, Balogh Mária, Garas Józsefné, Csendes Mária, Okrós József, Tóth János, Perczel Antalné, Tóth Julianna meghalt.

III. KERÜLET

Születés: Boldizsár Tibornak és Gémes Mária Piroskának, Mária, Orosz Olivérnek és Kádár Jolánnak, Olivér, Szalai László- nak és Zsáko Ida Mária-Annának, Angéla, Abraham Lajosnak és Simon Juliannának, Lajos Zoltán, Miksi Ferencnek és Kocsis Ka- talinnak, Szilvia, Ster Ferencnek és Kardos Iona Annának, Tünde, Balogh Istvánnak és Póty Erzsébetnek, András, Bokodi Jo- zsefnek és Kiss Veronikának, Zoltán, Csányi Károlynak és Rác Juliannának, Károly Zoltán,

Nyikolaj Krilov

Odessza állta a sarat

2. Július elején önkénteseket toboroztunk a vadász-zászlóaljakra, s a népfőlkelő egysé- gekbe. Sikerrel. Csupán az Októberi Forradalom gyárból kétezen jelentkeztek, a Vorovszkijból hatszáz, s majd ennyien a kereskedelmi kikötő- ből is. Tudtuk, hogy az önkéntesek egy része majd elkíséri a Keletrre költöztetett gyárakat. A városban maradókat azonban rendszeres katonái kiképzésben vettek részt, naponta két-három órán át. Így a termelés is folyamatos maradt.

Végül Odessza mind a hét kerülete külön zászlóaljat állított ki, a nyolcadikat pedig a vasuta- sok adták. Egyenruha nélküli csapatok voltak ezek, bennük — nők, férfiak. De fegyvert hord- tak: puskát, megismerték a géppuskát, megta- nulnak gránátot vagy gyújtópulackot dobni. Egy idő múlva pedig riadókor nagyon pontosan meg- jelentek a gyülekező helyeken. Hamarosan az első vonalba került jó részük...

Délen ez alatt tovább romlott a helyzet: augusz- tus 4-én megszakadt a távbeszélő összeköttetés a front vezékkaral. Augusztus 5-én a Legfelsőbb Főparancsnokság parancsában pedig már ez áll- tott:

„Nem szabad földadni Odesszát, hanem védel- mezni kell a legutolsó lehetőségig. Vonják be a Fekete-tengeri Flottát is.”

Nos, a történészek ettől a naptól számítják Odessza hősi védelmét. Csak hogy az az igazság, hogy a Dél-Nyugati Irány főparancsnokának, Bugyonnijnak parancsából erről a legfelsőbb utá-

sításból pár nappal később szereztünk tudomást. Ez azonban nem érinti a lényegét: a katonák, a lakosság, a tengerészek jóval korábban végre- hajtották ezt a parancsot, anélkül, hogy tudtak volna róla. Megismertem tehát: nem akarok itt dátumokon vitázni, hiszen nem ez a lényeg.

Senki nem tudatta a lakossággal, hogy Odesszát a szárazföldön teljesen bekerítette az ellen- ség. A Szovjet Tájékoztató Iroda sem sietett ezt bejelenteni. A Nagy Földdel most csupán egyet- len útja maradt a kapcsolat-tartásnak: a tenger. Természetesen a légi út is rendelkezésünkre állt, de csak korlátozottan. Viszont a Krimhez, a Kaukázushoz vezető tengeri vonal távolról sem volt veszélytelen. A tengerészek ugyan nem tar- tottak a kikötő blokádnál alá vételétől, hiszen az ellenségnek — akkoriban — nem volt ehhez ele- gendő hadihajója. Légierjeje viszont állandóan bombázta a tengert és a kikötőt.

Még így is naponta 20—25 járat fordult meg Odessza, a Krim és a Kaukázus között. A kikötői rakodók le akarták rövidíteni a hajók várakozási idejét, ezért még bombázorban is dolgoztak! A hajóáratokat irányító szervek pedig — kíta- pasztalva a fasiszta repülőek támadási módszerét — rendszeresen változtatgatták a hajók menet- rendjét.

„Elvtársak! Az ellenség Odessza kapuinál áll...” — ma is elszorult a szívem, ha újra ma- gam előtt látom az akkori hirdetőmenyeket. Ha- nem augusztus második felében az ellenség már